

ЗАКОН О УПРАВНИМ СПОРОВИМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

(Неслужбени пречишћени текст¹)

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Ради остваривања судске заштите права грађана, предузећа, друштава, установа и других правних лица у Босни и Херцеговини, овим законом утврђују се правила управног спора у којем се одлучује о законитости појединачних и општих коначних управних аката донесених на основу закона при вршењу јавних функција институција Босне и Херцеговине којим се рјешава о правима и обавезама грађана и правних лица.

Члан 2.

Право покретања управног спора има:

- 1) грађанин или правно лице ако је коначним управним актом повријеђено неко његово право или непосредни лични интерес заснован на закону
- 2) ако је коначним управним актом повријеђен закон на штету Босне и Херцеговине или је повријеђен закон у корист правног лица или грађанина управни спор може покренути правобранилац Босне и Херцеговине
- 3) државни службеници ако је коначним управним актом повријеђено њихово право из радног односа
- 4) групе које заступају колективне интересе (удружења и фондације, корпорације, синдикати) ако су коначним управним актом повријеђена њихова права или колективни интереси које заступају
- 5) орган управе, служба за управу, пословна јединица предузећа (друштва), насеље или група лица и сл., иако немају својство правног лица, могу покренути управни спор, ако могу бити носиоци права и обавеза о којима се рјешавало у управном поступку

¹Неслужбени пречишћени текст садржи Закон о управним споровима Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ“, број 19/02); Закон о измјенама и допунама Закона о управним споровима Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ“, број 88/07)-**означен подебљаним словима**; Закон о допунама Закона о управним споровима Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ“, број 83/08)-*означен косим словима* и Закон о измјенама Закона о управним споровима Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ“, број 74/10)-означен подвученим словима.

Овај неслужбени пречишћени текст служи за интерну употребу и на исти се не може позивати приликом службене употребе.

б) у случају из тачке 2. овог става сви органи управе, службе за управу и правна лица дужни су да о таквим актима, кад за њих сазнају, обавијесте надлежног правобраниоца или други законом овлаштени орган

Управни спор може покренути и омбудсмен за Босну и Херцеговину, а и интервенисати у поступку који је у току кад у вршењу послова из своје надлежности нађе да је коначним управним актом повријеђено људско достојанство, права и слободе грађана загарантовани Уставом Босне и Херцеговине и инструментима наведеним у Анексу I Устава Босне и Херцеговине.

Члан 3.

Пресуде суда Босне и Херцеговине донесене у управним споровима су коначне и обавезујуће у складу са одредбама овог закона.

Члан 4.

Институције Босне и Херцеговине у смислу овог закона су: министарства Босне и Херцеговине и њихови органи, јавне агенције, јавне корпорације, **Комисија за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица основана Споразумом између Босне и Херцеговине, Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске о преносу надлежности и наставку финансирања и рада Комисије за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица ("Службени гласник БиХ", бр. 32/04, 32/05 и 14/06), (у даљњем тексту: Комисија за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица),** институције Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине и друге организације утврђене законом државе Босне и Херцеговине које врше јавна овлаштења, која су Уставом Босне и Херцеговине одређена у надлежност Босне и Херцеговине (у даљем тексту: надлежна институција).

II - НАДЛЕЖНОСТ

Члан 5.

Управне спорове рјешава Управно ојељење Суда Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Суд).

Члан 6.

Суд одлучује по тужбама против коначних управних аката институција Босне и Херцеговине из члана 4. овог закона.

Члан 7.

У управним споровима Суд одлучује у вијећу састављеном од тројице судија, ако овим законом није другачије одређено.

У управним споровима покренутим против рјешења о стављању странца под надзор одлучује судија појединац.

III- УПРАВНИ СПОР

Члан 8.

Управни спор може се водити само против коначног управног акта **и коначног акта Комисије за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица.**

Коначни управни акт, у смислу овог закона, јесте акт којим надлежна институција, из члана 4. овог закона, рјешава о извјесном праву или обавези грађанина или правног лица у некој управној ствари (у даљем тексту: коначни управни акт).

Члан 9.

Управни спор може се покренути само против коначних управних аката које су донијеле институције из члана 4. овог закона.

Управни спор може се покренути и када се ради о управној шутњи институције из члана 4. овог закона (административна шутња), под условима предвиђеним чланом 21. овог закона.

Члан 10.

Управни спор не може се водити:

- 1) против коначних управних аката донесених у стварима у којима је судска заштита обезбијеђена ван управног спора
- 2) против коначних управних аката донесених у стварима о којима се по изричитој одредби закона не може водити управни спор
- 3) у стварима о којима непосредно на основу уставних овлаштења одлучују Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине или Предсједништво Босне и Херцеговине.

У стварима из тачке 2. става 1. овог члана може се водити управни спор кад је надлежна институција при доношењу коначног управног акта прекорачила границе своје надлежности.

Члан 11.

Коначни управни акт може се побијати:

- 1) ако у акту није примијењен или је неправилно примијењен закон Босне и Херцеговине, односно пропис заснован на закону или општи акт, при вршењу функција надлежних институција;
- 2) ако је акт донијела ненадлежна институција Босне и Херцеговине;
- 3) ако у управном поступку који је претходио доношењу аката није поступљено по правилима поступка, а нарочито ако чињенично стање није потпуно и правилно утврђено, или ако је из утврђених чињеница изведен неправилан закључак у погледу чињеничног стања;
- 4) ако је надлежна институција, рјешавајући по слободној оцјени, прекорачила границе овлаштења која су јој дата правним прописима и супротно циљу у којем јој је овлаштење дато.

Члан 12.

Тужба за покретање управног спора не одгађа извршење побијаног коначног управног акта, ако Суд другачије не одлучи.

У управном спору може се тражити:

- 1) да се утврди да је побијани коначни управни акт у супротности са законом и да се поништи;
- 2) да се, по потреби, тужиоцу призна правни статус и право на поврат у пређашње стање прије извршења побијаног коначног управног акта;
- 3) да се утврди одговорност управе, укључујући и обавезу плаћања накнаде за насталу штету;
- 4) да се одреди испуњавање законских обавеза, ако се ради о нечињењу од стране управе или јавних агенција.

Члан 13.

У управном спору може се тражити и поврат одузетих ствари, као и накнада штете која је тужиоцу нанесена извршењем коначног управног акта који се побија.

Члан 14.

Тужилац у управном спору може бити грађанин, правно лице и друга лица из члана 2. овог закона под условима утврђеним у тој одредби.

Члан 15.

Када је грађанину који је учлањен у неку друштвену организацију или удружење грађана које, према својим правилима (статут), има задатак да штити одређена права и интересе својих чланова, коначним управним актом повријеђено које такво право или интерес, та друштвена организација, односно удружење грађана може, по писменом пристанку свог члана, у његово име поднијети тужбу и водити управни спор против таквог управног акта.

Организација, односно удружење из става 1. овог члана може у сваком стадију поступка, са правима споредног умјешача, ступити у већ покренути спор на страни таквог грађанина и у његову корист подузимати све радње и употребљавати сва правна средства, уколико то није у супротности са изјавама и поступцима самог грађанина.

Члан 16.

Треће лице којем би поништење побијаног коначног управног акта непосредно било на штету (заинтересовано лице) има у спору положај странке.

Члан 17.

Тужена страна у управном спору је институција Босне и Херцеговине из члана 4. овог закона чији се коначни управни акт побија.

Члан 18.

Тужба, по правилу, не спречава извршење коначног управног акта против кога је поднесена, ако законом није друкчије одређено.

По захтјеву тужиоца, надлежна институција за спровођење извршења побијаног коначног управног акта, одгодиће извршење до коначне судске одлуке, ако би извршење нанијело тужиоцу штету која би се тешко могла поправити, а одгађање није противно јавном интересу нити би се њиме нанијела већа ненадокнадива штета противној странци. Уэ захтјев за одгађање мора се приложити доказа о поднесеној тужби. По сваком захтјеву надлежна институција мора донијети рјешење најкасније у року од три дана од пријема захтјева за одгоду извршења.

Надлежна институција из става 2. овог члана може и из других разлога одгодити извршење побијаног коначног управног акта до коначне судске одлуке, ако то јавни интерес дозвољава.

Под условима из ст. 2. и 3. овог члана о одгађању извршења коначног управног акта против којег је поднесена тужба може одлучити и Суд коме је тужба поднесена, ако то писмено затражи тужилац.

IV- ПОСТУПАК

Члан 19.

Управни спор покреће се тужбом.

Тужба се подноси у року од **60 дана** од дана када је подносилац тужбе обавијештен, односно када је примио побијани коначни управни акт или рјешење, односно од дана објављивања побијаног прописа.

Рок из става 2. овог члана важи и за правобраниоца Босне и Херцеговине, односно омбудсмена Босне и Херцеговине када су овлаштени за подношење тужбе.

Изузетно од става 1. овог члана, тужба против рјешења о стављању странца под надзор подноси се у року од 24 сата од уручења, односно доставе рјешења другостепеног органа у управном поступку, односно протеча тог рока ако у њему другостепена одлука није донесена. У споровима из овог става Суд одлучује по хитном поступку, саслушава странца и судску одлуку доноси што прије, а најкасније у року од 30 дана од дана подношења тужбе.

Изузетно од става 1. овог члана, тужба против рјешења или закључка у предметима поводом захтјева за међународну заштиту, укључујући и ограничење кретања подносиоца захтјева и предметима који се односе на престанак важења међународне заштите подноси се у року од 15 дана од дана доставе побијаног коначног управног акта, а у случају одбијања захтјева за међународном заштитом као неоснованог у року од осам дана од дана доставе рјешења. У споровима из овог става Суд одлучује по хитном поступку и судску одлуку доноси што прије, а најкасније у року од 45 дана од дана пријема тужбе, односно најкасније у року од 30 дана од дана пријема тужбе у случају одбијања захтјева за међународном заштитом као неоснованог.

Члан 20.

Тужба се предаје Суду непосредно или му се шаље поштом препоручено *или се подноси преко органа управе Босне и Херцеговине када је тако предвиђено законом.*

Тужба се може изјавити и на записник код Суда или ма ког другог суда у Босни и Херцеговини. Дан предаје тужбе пошти препоручено, односно дан изјављивања тужбе на записник, сматра се као дан предаје Суду.

Ако тужба није предата Суду него другом органу, а стигне Суду послије истека рока за подношење тужбе, сматраће се да је на вријеме поднесена ако се њено подношење тој институцији може приписати незнању или очигледној омашици подносиоца тужбе.

~~За лица која се налазе у војскама ентитета Босне и Херцеговине на обавезној војној служби, дан предаје тужбе војној јединици, односно војној установи или штабу, сматра се као дан предаје Суду.~~

~~Одредба става 4. овог члана односи се и на остала лица у војскама ентитета Босне и Херцеговине на служби у војним јединицама, односно војним установама или штабовима, у мјестима у којима не постоји редовна пошта.~~

За лица лишена слободе, дан предаје тужбе управи установе у којој се то лице налази, сматра се као дан предаје Суду.

Тужба против рјешења или закључка у предметима поводом захтјева за међународну заштиту и предметима који се односе на престанак важења међународне заштите подноси се преко Министарства безбједности Босне и Херцеговине.

Члан 21.

Ако у управном поступку другостепена институција није у року од **30 дана** или у посебним прописом одређеном краћем року донијела рјешење по жалби странке против првостепеног рјешења, а не донесе га ни у даљем року од седам дана по писменом тражењу, странка може покренути управни спор као да јој је жалба одбијена.

На начин прописан у ставу 1. овог члана може поступити странка и кад по њеном захтјеву у управном поступку првостепена институција није донијела рјешење против чијег акта законом није дозвољена жалба.

Ако у управном поступку првостепена институција против чијег акта је дозвољена жалба није у року од 60 дана или у посебним прописом одређеном краћем року донијела никакво рјешење по захтјеву, странка има право да се обрати својим захтјевом другостепеној институцији. Против рјешења другостепене институције странка може покренути управни спор, а може га, под условима из става 1. овог члана, покренути и ако другостепена институција не донесе рјешење у прописаном року.

Члан 22.

У тужби се мора навести: име, презиме и мјесто становања, односно назив и сједиште тужиоца, број и датум коначног управног акта против кога је тужба поднесена, кратко образложење због чега се тужи, као и у ком правцу и обиму се предлаже поништавање коначног управног акта и потпис подносиоца. Уз тужбу се мора поднијети коначни управни акт у оригиналу или препису, односно фотокопији.

Ако се тужбом тражи поврат ствари или накнада штете, мора се ставити и одређен захтјев у погледу ствари или висине претрпљене штете.

Уз тужбу се подноси и по један препис тужбе и прилога за тужену институцију и за свако заинтересовано лице, ако таквих лица има.

Члан 23.

Тужилац може одустати од тужбе све до доношења судске одлуке о чему Суду подноси писани поднесак или даје изјаву на записник код Суда, и у том случају Суд рјешењем обуставља поступак.

Члан 24.

Ако је тужба непотпуна или неразумљива, предсједник судског вијећа позваће тужиоца, према потреби, и преко другог суда у Босни и Херцеговини, да у остављеном року уклони недостатке тужбе. При томе ће га поучити шта и како треба да учини и указасти му на посљедице које ће настати ако не поступи по тражењу суда.

Ако тужилац у остављеном року не уклони недостатке тужбе, а они су такви да спречавају рад суда, суд ће рјешењем одбацити тужбу као неуредну, ако не нађе да је оспорени коначни управни акт по закону ништав.

Члан 25.

Суд ће рјешењем одбацити тужбу ако утврди:

- 1) да је тужба поднесена неблаговремено (члан 19.) или пријевремено (члан 21.), односно поднесена од неовлаштеног лица (члан 2);
- 2) да акт који се тужбом оспорава није коначни управни акт (члан 8.);
- 3) да је очевидно да се управним актом који се тужбом оспорава не дира у право тужиоца или у његов непосредни лични интерес заснован на закону (члан 14);
- 4) да се против управног акта који се тужбом оспорава могла изјавити жалба, па жалба није уопште или није благовремено изјављена (члан 9.);
- 5) да се ради о ствари о којој се по изричитој одредби овог закона не може водити управни спор (члан 10.);
- 6) да већ постоји правомоћна судска одлука донесена у управном спору о истој ствари.

Због разлога из става 1. овог члана Суд ће одбацити тужбу у сваком стадију поступка.

Члан 26.

Ако Суд не одбаци тужбу на основу члана 24. став 2. или члана 25. овог закона, а нађе да побијани управни акт садржи такве битне недостатке који спречавају оцјену

законитости акта, може из тог разлога пресудом поништити побијани коначни управни акт и без достављања тужбе на одговор.

Члан 27.

Ако надлежна институција за вријеме судског поступка донесе други коначни управни акт којим се мијења или ставља ван снаге коначни управни акт против кога је управни спор покренут, као и ако у случају из члана 21. овог закона накнадно донесе коначни управни акт, та институција је дужна, осим тужиоца, истовремено писмено извијестити и Суд пред којим је спор покренут, с тим да Суду достави и нови коначни управни акт. Суд ће у том случају позвати тужиоца да у року од 15 дана писмено изјави да ли је накнадно донесеним коначним управним актом задовољан или остаје при тужби и у ком обиму, односно да ли тужбу проширује и на нови управни акт.

Ако тужилац изјави да је накнадно донесеним коначним управним актом задовољан или ако не да изјаву у року из става 1. овог члана, Суд ће донијети рјешење о обустављању поступка.

Ако тужилац изјави да новим коначним управним актом није задовољан, Суд ће наставити поступак.

Члан 28.

Ако тужбу не одбаци по члану 24. ставу 2. или по члану 25. овог закона, нити поништи управни акт по члану 26. овог закона, Суд ће по један препис тужбе са прилозима доставити на одговор институцији чији се управни акт побија (у даљем тексту: тужена страна) и заинтересовним лицима, ако таквих лица има.

Одговор на тужбу даје се у року који Суд одреди у сваком поједином случају. Овај рок не може бити краћи од 10 ни дужи од 20 дана.

У року из става 2. овог члана тужена страна је дужна да пошаље Суду све списе који се односе на предмет. Ако тужена страна и послѣе другог тражења Суда не пошаље списе предмета или ако изјави да их не може послати, Суд ће ријешити ствар и без списка у складу са одредбом члана 34. став 4. овог закона.

Члан 29.

О управним споровима Суд рјешава на нејавној сједници.

Због сложености спорне ствари, или ако иначе нађе да је то потребно ради бољег разјашњења стања ствари, Суд може ријешити да се одржи усмена расправа (у даљем тексту: расправа).

Из разлога наведених у ставу 2. овог члана и странка може предложити да се одржи расправа.

Члан 30.

Ако судско вијеће Суда одлучи да се одржи расправа, предсједник вијећа ће одредити дан расправе и на њу позвати странке и заинтересована лица, ако их има.

Расправа се може одгодити само из важних разлога, о чему одлучује судско вијеће.

Члан 31.

Расправом руководи предсједник вијећа.

О расправи се води записник у који се уносе само битне чињенице и околности, као и диспозитив одлуке. Записник потписују предсједник вијећа и записничар.

Члан 32.

Изостанак странке са расправе не задржава рад Суда. Због изостанка странака са расправе не може се узети да су странке одустале од својих захтјева, већ ће се њихови поднесци прочитати.

Ако на расправу не дође ни тужилац ни тужена страна, а расправа се не одгоди, Суд ће расправити спор и без присуства странака.

Члан 33.

На расправи прво добија ријеч члан судског вијећа који је извјестилац.

Извјестилац излаже стање и суштину спора, не дајући своје мишљење. Послије тога даје се ријеч тужиоцу да образложи тужбу, па заступнику тужене стране и заинтересираним лицима да образложе своја гледишта.

Члан 34.

Суд рјешава спор, по правилу, на основу чињеница које су утврђене у управном поступку.

Ако Суд нађе да се спор не може расправити на основу чињеница утврђених у управном поступку због тога што у погледу утврђених чињеница постоји противрјечност у списима, што су оне у битним тачкама непотпуно утврђене, што је из утврђених чињеница изведен неправилан закључак у погледу чињеничног стања, или нађе да се у управном поступку није водило рачуна о правилима поступка која би била од утицаја на рјешавање ствари, Суд ће побити коначни управни акт и првостепени управни акт поништити пресудом и вратити на поновно рјешавање. Првостепени

управни акт се поништава ако су пропусти у утврђивању чињеничног стања и повреда правила поступка учињени у првостепеном поступку, а побијани коначни управни акт поништава се ако су ти пропусти учињени у другостепеном управном поступку. У овим случајевима надлежна институција је дужна да поступи онако како је у пресуди одређено и да донесе нови коначни управни акт.

Ако би поништење побијаног управног акта по ставу 2. овог члана и поновно вођење поступка код надлежне институције изазвало за тужиоца штету која би се тешко могла поправити, или ако је на основу јавних исправа или других доказа у списима предмета очевидно да је чињенично стање другачије од оног утврђеног у управном поступку, или ако је у истом управном спору већ једном поништен управни акт, а посебно ако надлежна институција није у потпуности поступила по пресуди, Суд је у овим случајевима обавезан сам утврдити чињенично стање и на основу тако утврђеног чињеничног стања ријешити управну ствар пресудом, односно рјешењем.

У случају из става 3. овог члана Суд утврђује чињенично стање, по правилу, на расправи, или преко једног члана судског вијећа, или преко другог суда или преко другог органа. На расправу се позива и странка. Ако Суд чињенично стање утврђује преко другог суда или преко другог органа, тај суд, односно орган обавезни су да поступе по захтјеву суда у року који суд одреди.

Члан 35.

Законитост побијаног коначног управног акта Суд испитује у границама захтјева из тужбе, али при том није везан разлозима тужбе.

На ништавост коначног управног акта Суд пази по службеној дужности.

Ако Суд утврди (оцијени) да је побијани коначни управни акт ништав, поништиће га, а ако су разлози ништавости садржани и у првостепеном управном акту, поништиће и тај акт.

Члан 36.

Суд доноси пресуду, односно рјешење већином гласова судског вијећа.

О вијећању и гласању води се посебан записник, који потписују сви чланови вијећа и записничари.

Вијећање и гласање врши се без присуства странака.

Члан 37.

Суд рјешава спор пресудом.

Пресудом се тужба уважава или одбија као неоснована. Ако се тужба уважава, Суд поништава побијани коначни управни акт.

Пресудом се коначни управни акт поништава и предмет враћа надлежној институцији на поновно рјешавање у случајевима утврђеним у члану 34. став 2. овог закона и другим случајевима предвиђеним овим законом.

Пресудом се коначни управни акт поништава и рјешава управна ствар у случајевима утврђеним у члану 34. став 3. овог закона и другим случајевима предвиђеним овим законом. Таква пресуда у свему замјењује поништени коначни управни акт.

Пресудом којом се побијани коначни управни акт поништава Суд ће одлучити и о захтјеву тужиоца за поврат ствари, односно за накнаду штете, ако подаци поступка пружају за то поуздан основ. У противном, ако се ради о сложенијем поступку (извођење доказа, вјештачење документације итд.) Суд ће своју одлуку донијети по одредбама Закона о парничном поступку.

Кад је тужба поднесена на основу члана 21. овог закона, а Суд нађе да је оправдана, пресудом ће уважити тужбу, поништити оспорени управни акт и одредити у ком ће смислу надлежна институција донијети рјешење или ће пресудом сам ријешити управну ствар.

У случајевима у којима се не одлучује пресудом, Суд доноси рјешење.

Члан 38.

Ако је одржана расправа, Суд ће одмах по завршеној расправи усмено објавити пресуду, односно рјешење, заједно са најважнијим разлозима за донесену одлуку.

У сложеним случајевима Суд може одустати од усменог објављивања пресуде, односно рјешења, и најкасније у року од осам дана донијети пресуду, односно рјешење.

Ако Суд по завршеној расправи не може изрећи пресуду, односно рјешење због тога што претходно треба да утврди такву чињеницу за чије расправљање није потребна нова расправа, Суд ће пресуду, односно рјешење донијети без расправе и то најкасније у року од осам дана од дана кад ту чињеницу утврди.

Члан 39.

Пресуда, односно рјешење садржи: означање Суда, број и датум, увод који обухвата име и презиме председника вијећа, чланова вијећа и записничара, означање странака и њихових заступника, кратко означање предмета спора и дан кад је пресуда, односно рјешење изречено и објављено, диспозитив, образложење и поуку о правном лијеку. Диспозитив мора бити одвојен од образложења. У пресуди се морају цијенити сви наводи тужбе.

Пресуда **односно рјешење** је коначна и може се побијати само ванредним правним лијековима.

Оригинална пресуду, односно рјешење потписују предсједник вијећа и записничар.

Пресуда, односно рјешење којим се тужба оглашава неоснованом или се одбија има правно дејство само за странке у поступку.

Пресуда, односно рјешење којом се уважава тужба примјењује се за сва лица на која утиче коначни управни акт који је побијан.

Пресуда, односно рјешење се у овјереном препису доставља свим странкама и објављује у “Службеном гласнику БиХ” .

V - ВАНРЕДНИ ПРАВНИ ЛИЈЕКОВИ

Члан 40.

Ванредни правни лијекови у управном спору су:

1. Захтјев за понављање поступка
2. Захтјев за заштиту законитости
3. Захтјев за преиспитивање судске одлуке.

V 1. Захтјев за понављање поступка

Члан 41.

Поступак окончан одлуком Вијећа Управног ојељења Суда поновиће се на захтјев странке.

О захтјеву за понављање поступка одлучује Вијеће Управног ојељења Суда (Вијеће) које је донијело пресуду.

Члан 42.

Захтјев за понављање поступка може се поднијети:

- 1) ако странка сазна за нове чињенице или нађе или стекне могућност да употрејеби нове доказе на основу којих би спор био повољније рјешен за њу да су те чињенице, односно докази били изнесени или употребљени у ранијем судском поступку

2) ако је до одлуке суда дошло усљед кривичног јела судије или радника у суду, или је одлука испослована преварном радњом заступника или пуномоћника странке, његовог противника или противничког заступника или пуномоћника, а таква радња представља кривично јело

3) ако је одлука заснована на пресуди донесеној у кривичној или грађанској ствари, а та пресуда је касније укинута другом правомоћном судском одлуком

4) ако је исправа на којој се заснива судска одлука лажна или лажно преиначена, или ако је свједок, вјештак или странка, приликом саслушања пред судом дала лажан исказ, а одлука суда се заснива на том исказу

5) ако странка нађе или стекне могућност да употрејеби ранију судску одлуку донесену у истом управном спору

6) ако заинтересованом лицу није била дата могућност да учествује у управном спору.

Због околности из тач. 1. и 5. став 1. овог члана понављање ће се дозволити само ако странка без своје кривице није била у стању да те околности изнесе у ранијем поступку.

Члан 43.

Понављање поступка може се тражити најкасније у року од 30 дана од дана кад је странка сазнала за разлог понављања. Ако је странка сазнала за разлог понављања прије него што је поступак код суда окончан, али тај разлог није могла употрејебити у току поступка, понављање се може тражити у року од 30 дана од дана обавјештења о одлуци Вијећа.

По протеку пет година од правоснажности одлуке Вијећа, понављање се не може тражити. Изузетно, и после рока од пет година понављање поступка се може тражити због законских основа наведених у члану 42. став 1. тач. 2., 3. и 4. овог закона.

Члан 44.

Понављање поступка покреће се захтјевом за понављање поступка.

Захтјев за понављање поступка садржи означење судске одлуке донесене у поступку чије се понављање тражи, законски основ понављања (члан 42.), односно околности које чине вјероватним постојање тог основа, као и разлоге и обим у коме се предлаже измјена одлуке донесене у поступку чије се понављање тражи.

Члан 45.

Вијеће ће одбацити захтјев за понављање поступка ако утврди да је захтјев поднијело неовлаштено лице или да захтјев није благовремен или да странка није учинила бар вјероватним постојање законског основа за понављање.

Ако Вијеће не одбаци захтјев по ставу 1. овог члана доставиће га противној странци и заинтересованим лицима и позвати их да у року од 15 дана одговоре по захтјеву.

Члан 46.

По истеку рока за одговор на захтјев, (члан 45. став 2.), Вијеће пресудом рјешава о захтјеву за понављање поступка.

Ако се понављање поступка дозволи, ставиће се ван снаге ранија судска одлука у цјелини или јелимично.

Раније процесне радње на које не утичу разлози понављања поступка неће се понављати.

Пресудом којом се понављање поступка дозвољава ријешиће се и о главној ствари.

Члан 47.

Против одлуке Вијећа донесене по захтјеву за понављање поступка могу се поднијети правни лијекови који су овим законом дозвољени у главној ствари.

Члан 48.

У поступку за понављање поступка сходно ће се примјењивати одредбе овог закона о поступку по тужби, уколико у чл. 42. до 47. овог закона није другачије одређено.

V 2. Захтјев за преиспитивање судске одлуке

Члан 49.

Против коначне одлуке Управног ојељења Суда и коначне одлуке највишег суда Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине донесене у управном спору може се поднијети захтјев за преиспитивање судске одлуке (у даљем тексту: захтјев за преиспитивање).

Захтјев за преиспитивање може се поднијети због повреде закона Босне и Херцеговине или због повреде правила поступка који је претходио доношењу побијане одлуке.

Члан 50.

Захтјев за преиспитивање подноси се на начин одређен у члану 20. овог закона Суду, против чије се одлуке подноси захтјев.

Захтјев из става 1. овог члана може се поднијети у року од 30 дана од дана достављања странци судске одлуке против које се он подноси.

О захтјеву за преиспитивање из става 1. овог члана одлучује Апелационо ојелење у вијећу састављеном од **тројице судија**.

Члан 51.

Захтјев за преиспитивање садржи означење судске одлуке чије се преиспитивање предлаже, као и разлоге и обим у коме се предлаже преиспитивање те одлуке.

Ако је захтјев из става 1. овог члана непотпун или неразумљив, Апелационо ојелење поступа сходно одредбама члана 24. овог закона.

Члан 52.

Недозвољен или неблаговремен захтјев за преиспитивање или захтјев који је поднијело неовлаштено лице, Апелационо ојелење одбациће рјешењем.

Ако Апелационо ојелење не одбаци захтјев из става 1. овог члана, доставиће захтјев противној странци која може, у року који одреди Апелационо ојелење, поднијети одговор на захтјев.

Члан 53.

Апелационо ојелење рјешава о захтјеву по правилу, на нејавној сједници, а побијану одлуку испитује само у границама захтјева.

Члан 54.

Апелационо ојелење пресудом одбија или уважава захтјев за преиспитивање судске одлуке.

Пресудом којом захтјев из става 1. овог члана уважава, Апелационо ојелење може укинути или преиначити судску одлуку против које је поднесен захтјев.

Ако Апелационо ојелење укине судску одлуку предмет се враћа суду чија је одлука укинута. Тај суд дужан је да изведе све процесне радње и да расправи питања на која му је указало Апелационо ојелење и да донесе одговарајућу одлуку.

V 3. Захтјев за заштиту законитости

Члан 55.

Против коначне одлуке Управног ојељења Суда и против коначне одлуке највишег суда Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине донесене у управном спору, правобранилац Босне и Херцеговине може поднијети захтјев за заштиту законитости.

(2) Захтјев за заштиту законитости може се поднијети због повреда закона Босне и Херцеговине или због повреде правила поступка који је претходио доношењу побијане одлуке.

(3) Захтјев за заштиту законитости није дозвољен против одлуке коју је поводом захтјева за преиспитивање донијело Апелационо управно вијеће.

О захтјеву за заштиту законитости из става 1. овог члана одлучује Апелационо ојељење у вијећу од тројице судија.

Захтјев за заштиту законитости може се поднијети у року од 30 дана од дана кад је странци достављена коначна одлука против које се захтјев подноси.

Члан 56.

Захтјев за заштиту законитости садржи означење судске одлуке против које се подноси захтјев за заштиту законитости, као и разлоге и обим у коме се предлаже испитивање законитости те одлуке.

Ако је захтјев из става 1. овог члана непотпун или неразумљив, Апелационо ојељење поступа сходно одредбама члана 24. овог закона.

Члан 57.

Недозвољен и неблаговремен захтјев за заштиту законитости или захтјев који је поднијело неовлаштено лице Апелационо ојељење одбациће рјешењем.

Ако Апелационо ојељење не одбаци захтјев из става 1. овог члана, доставиће тај захтјев противној странци која може, у року који одреди Апелационо ојељење, поднијети одговор на захтјев.

Члан 58.

Апелационо ојељење рјешава о захтјеву за заштиту законитости по правилу, на нејавној сједници, а побијану одлуку испитује само у границама захтјева.

Члан 59.

Апелационо ојелење пресудом одбија или уважава захтјев за заштиту законитости.

Пресудом којом захтјев из става 1. овог члана уважава, Апелационо ојелење може укинути или преиначити судску одлуку против које је поднесен захтјев.

Ако Апелационо ојелење укине судску одлуку, предмет враћа суду чија је одлука укинута. Тај суд дужан је да изведе све процесне радње и да расправи питања на која му је указало Апелационо ојелење и да донесе одговарајућу одлуку.

Члан 60.

Понављање поступка и захтјев за преиспитивање судске одлуке може поднијети и омбудсмен за Босну и Херцеговину ако је учествовао у поступку управног спора или када у вршењу послова из своје надлежности нађе да је судском одлуком повријеђено људско достојанство, односно права и слободе утврђене Уставом и инструментима Анекса Устава Босне и Херцеговине.

V-а ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ ПОСТУПКА

Члан 60а)

За питања о поступку у управним споровима која нису регулисана овим законом сходно ће се примјењивати одговарајуће одредбе закона којим је уређен парнични поступак.

VI - ТРОШКОВИ ПОСТУПКА

Члан 61.

Трошкови у поступку о управним споровима су издаци учињени поводом управног спора од његовог покретања до завршетка.

Суд ће сваком одлуком којом окончава поступак о управном спору одлучити ко сноси трошкове поступка и колико они износе.

Суд ће одлучити да странка која је покренула или наставила поступак у лошој намјери или из немара сноси судске трошкове у цијелости.

VII - ОБАВЕЗНОСТ ПРЕСУДА

Члан 62.

Кад Суд поништи коначни управни акт против кога је био покренут управни спор, предмет се враћа у стање у коме се налазио прије него што је поништени акт донесен.

Ако према природи ствари која је била предмет спора треба умјесто поништеног коначног управног акта донијети нови управни акт, надлежна институција је дужна да га донесе без одгађања, а најкасније у року од 15 дана од дана достављања пресуде. Надлежна институција је при томе везана правним схватањем Суда и примједбама у погледу поступка.

Члан 63.

Ако надлежна институција послџе поништења коначног управног акта донесе управни акт противно правном схватању Суда, или противно примједбама Суда у погледу поступка, па тужилац поднесе нову тужбу, Суд је дужан у овим случајевима поништити побијани коначни управни акт и сам ријешити ствар пресудом. Таква пресуда у свему замјењује коначни управни акт надлежне институције.

Члан 64.

Ако надлежна институција послџе поништења коначног управног акта не донесе одмах, а најкасније у року од 15 дана, нови управни акт или нови управни акт у извршењу пресуде донесене на основу члана 37. став 6. овог закона, странка може посебним поднеском тражити доношење таквог акта. Ако надлежна институција не донесе управни акт ни за седам дана од овог тражења, странка може тражити доношење таквог акта од Суда који је донио пресуду у првом степену.

По захтјеву странке из става 1. овог члана Суд ће затражити од надлежне институције спис предмета и обавјештење о разлозима због којих управни акт није донио. Надлежна институција дужна је да достави спис и да обавјештење одмах, а најкасније у року од седам дана. Ако она то не учини, или ако дато обавјештење, по оцјени Суда, не оправдава неизвршење судске пресуде, Суд ће донијети одлуку која у свему замјењује коначни управни акт надлежне институције и доставити га надлежној институцији за извршење која је дужна без одгађања да изврши ову одлуку.

Одговорно лице у надлежној институцији, које не поступи у складу са одредбама чл. 62., 63. и 64. овог закона, чини тешку повреду радне дужности.

Приједлог за покретање дисциплинског поступка против тог лица подноси Управно ојељење Суда које је донијело пресуду којом је оспорени управни акт поништен, по службеној дужности или на захтјев странке.

Члан 65.

О понашању надлежне институције из члана чл. 63. и 64. овог закона, Суд обавезно писмено извјештава Савјет министара Босне и Херцеговине како би, у оквиру својих овлаштења, подузео одговарајуће мјере да надлежна институција досљедно поступи по одлуци Управног ојељења Суда.

Надлежна институција чији је коначни управни акт поништен судском одлуком обавезна је поступити по налогу Савјета министара Босне и Херцеговине.

Савјет министара Босне и Херцеговине обезбјеђује у случају потребе извршење сваке судске одлуке донесене у управном спору на приједлог Управног ојељења Суда или захтјев странке.

Члан 66.

Кад је у управном спору донесена пресуда којом је поништен побијани управни акт, па надлежна институција у извршењу те пресуде донесе нови коначни управни акт, а странка код те институције затражи понављање управног поступка по том управном акту, понављање се може дозволити, ако је разлог за понављање поступка настао у односу на коначни управни акт који је донијела та институција.

VIII - ПОСТУПАК ЗАШТИТЕ СЛОБОДА И ПРАВА ГРАЂАНА ЗАГАРАНТОВАНИХ УСТАВОМ

Члан 67.

Грађанин, чија су права или основне слободе загарантовани Уставом Босне и Херцеговине повријеђени коначним појединачним актом институција из члана 4. овог закона, има право захтијевати заштиту тих права или слобода код Суда, у складу са овим законом, ако није обезбјеђена друга судска заштита.

Члан 68.

О захтјевима из члана 67. овог закона одлучује Вијеће Управног ојељења Суда.

На поступак по захтјеву из члана 67. овог закона, сходно се примјењују одредбе Поглавља IV - Поступак, чл. 19. - 40. овог закона.

Члан 69.

Заштита слобода и права грађана загарантованих Уставом обезбјеђује се и у случају ако су те слободе или права повријеђени радњом службеног лица у институцији, односно одговорног лица у јавној агенцији или јавној корпорацији, којом се противно закону, непосредно спречава или ограничава одређеном појединцу вршење такве слободе или права.

Члан 70.

О захтјеву грађана чије је право или слобода повријеђено радњом из члана 69. овог закона, одлучује Вијеће Управног ојељења Суда.

У захтјеву за заштиту због незаконите радње наводи се радња, мјесто и вријеме када је извршена, институција, односно јавна агенција или корпорација код које је та радња учињена, подаци о службеном лицу, односно одговорном лицу које је то учинило, докази о томе, као и захтјев да се отклони запрека или ограничење за вршење слободе или права које се оспорава незаконитом радњом.

Члан 71.

Захтјев из члана 70. овог закона може се поднијети све док радња траје.

Ако лице према којем је предузета незаконита радња није у могућности да само поднесе захтјев за заштиту због незаконите радње, захтјев може поднијети његов брачни друг, дијете, родитељ или други блиски сродник.

Члан 72.

Поступак по захтјеву из члана 70. је хитан и судска одлука мора се донијети што прије, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтјева.

Члан 73.

Суд ће без одгађања захтјев доставити на одговор институцији, односно јавној агенцији или корпорацији зависно од тога ко је извршио радњу из члана 69. овог закона. Одговор на захтјев доставља се у року који одреди Суд.

Кад Суд нађе да је захтјев основан, донијеће рјешење којим ће забранити даље вршење незаконите радње. У противном, одбиће захтјев рјешењем.

Суд ће у рјешењу из става 1. овог члана одредити мјере које треба предузети да би се успоставило законито стање, остављајући рок за извршење, као и одредити законске санкције за случај неизвршења рјешења.

Рјешење Суда извршава институција, односно јавна агенција или корпорација из члана 69. ~~став 1.~~ овог закона чије је службено лице, односно одговорно лице учинило незакониту радњу.

Члан 74.

Ради обезбјеђења извршења рјешења Суд који је донио рјешење ће одмах, према околностима конкретног случаја, предузети што је потребно ради обезбјеђења извршења рјешења, а може о рјешењу обавијестити и институцију из члана 65. став 1. овог закона, која је дужна предузети мјере потребне за успостављање законитог стања на начин утврђен у рјешењу Суда.

Члан 75.

Ако рјешење не буде извршено у остављеном року, Суд ће на захтјев странке извршити рјешење непосредно или преко институције.

Извршење се, према околностима случаја, спроводи на трошак институције, јавне агенције или корпорације, односно на трошак службеног или другог одговорног лица које је извршило незакониту радњу.

Ради извршења Суд може поднијети захтјев надлежној институцији, односно правном лицу за удаљење са дужности службеног или одговорног лица, а по потреби, може против службеног, односно одговорног лица, ако он у одређеном року не изврши рјешење, изрећи новчану казну од 200 до 800 КМ, као и одредити и друге погодне мјере сходно правилима извршног судског поступка.

IX - ПОСТУПАК ПО ИЗБОРНИМ ЖАЛБАМА

Члан 76.

Против одлуке **Централне** Изборне комисије Босне и Херцеговине (Изборна комисија) или Изборног вијећа за приговоре и жалбе којом се крши Изборни закон Босне и Херцеговине (Изборни закон) и прописи које доноси **Централна** Изборна комисија на основу закона, може се уложити жалба Апелационом ојељењу.

Члан 77.

Жалба Апелационом одјељењу може се уложити и против одлуке било којег органа у Босни и Херцеговини, у ентитетима, као и против одлуке судова посљедње инстанце Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине, којом се крши Изборни закон и прописи које доноси **Централна** Изборна комисија на основу закона, уколико то није предмет друге редовне жалбе.

Члан 78.

Жалбу из чл. 76. и 77. може уложити свако лице, политичка партија или коалиција чије је право, установљено Изборним законом и прописима које доноси **Централна** изборна комисија на основу закона, повријеђено или која има одређени правни интерес.

Члан 79.

О жалби одлучује Апелационо ојељење у вијећу од тројице судија по хитном поступку, чувајући основна начела поступка, и судску одлуку доноси **у року од три дана од дана пријема жалбе.**

Члан 80.

Жалба се подноси писмено у року од **два дана од дана пријема** одлуке посљедње инстанце и садржи кратак опис учињене повреде и доказе који потврђују наводе жалбе. Жалбу мора потписати њен подносилац. Уколико је подносилац жалбе странка или коалиција, жалбу потписује предсједник или овлаштени представник политичке партије или коалиције.

Жалба се доставља свим заинтересованим странама наведеним у жалби. Стране наведене у жалби могу се у року 48 (четрдесет осам) часова од примитка жалбе писмено изјаснити о њеним наводима .

У року из става 2. овог члана, страна против чије је одлуке поднесена жалба, дужна је да на тражење Апелационог ојелења достави све списе на које се жалба односи.

Члан 81.

Кад Апелационо ојелење нађе да је жалба основана, донијеће одлуку којом ће одредити да се уклоне неправилности којима је повријеђено изборно право. У противном, одбиће жалбу.

Апелационо ојелење ће одлуком из става 1. овог члана одредити мјере које треба предузети, да би се отклониле неправилности којима је повријеђено изборно право подносиоца жалбе, остављајући рок за извршење и одредити санкције за случај неизвршења одлуке.

Члан 82.

Одлука Апелационог ојелења по жалби уложеној због повреде изборног права је коначна и обавезујућа.

X - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 83.

Новчаном казном од 1.500 до 5.000 КМ казниће се за прекршај надлежна институција :

- 1) ако по захтјеву странке не донесе рјешење у предвиђеном року (члан 18. став 2.)
- 2) ако не достави Суду све списе који се односе на предмет (члан 28. став 3.)
- 3) ако не поступи онако како је у пресуди одређено или не донесе нови управни акт, односно не поступи по тражењу Суда (члан 34. ст. 2. и 4.)
- 4) ако не донесе нови управни акт у року или га донесе противно правном схватању Суда, односно примједбама Суда (члан 63.)

5) ако не донесе управни акт у року или по поднесеном посебном поднеску странке или не достави списе и тражено обавјештење Суду или не изврши рјешење Суда (члан 64.)

За прекршаје из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 200 до 800 КМ и одговорно лице у надлежној институцији.

Члан 84.

Одговорним лицем у надлежној институцији у смислу члана 83. став 2. овог закона сматра се руководилац те институције и службеник у тој институцији који је задужен да непосредно изврши одређени посао, а није то учинио или је извршио радњу противно датој обавези.

XI- ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 85.

Управни спор по овом закону може се водити против коначних рјешења, која у складу са Уставом Босне и Херцеговине и међународним уговорима, доносе међународни управитељи и друге институције које на територији Босне и Херцеговине обављају одређене послове под међународном управом, и у оквиру тих послова рјешавају о одређеним правима и обавезама грађана и правних лица, ако међународним уговором није друкчије одређено.

Суд одлучује о тужбама против управних аката институција из става 1. овог члана, који су образовани за потребе Босне и Херцеговине.

Покретање и вођење управног спора против управних аката из става 1. овог члана врши се на начин и под условима утврђеним у одредбама овог закона које се односе на управни спор.

(4) Изузетно, тужбе против коначних аката Комисије за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица донесених након потписивања Споразума из члана 1. овог закона, подносе се у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 86.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања, а објавиће се у “Службеном гласнику БиХ”, “Службеним новинама Федерације БиХ”, “Службеном гласнику Републике Српске” и “Службеном гласнику Брчко Дистрикта БиХ”.

“Службени гласник БиХ“, број 88/07

Члан 13.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

"Службени гласник БиХ", број 83/08

Члан 4.

Овај Закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Службени гласник БиХ", број 74/10

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".